

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 276/09-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., M., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 17/2009 z 28. apríla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. augusta 2009 doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M., M. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžf 17/2009 z 28. apríla 2009.

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

«Daňové riaditeľstvo SR, pracovisko Košice rozhodnutím sp. zn. VI/230/64/697/2007 zo dňa 28. 2. 2007 rozhodlo tak, že Daňové riaditeľstvo SR pracovisko Košice v zmysle § 4 ods. 1 Zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov na základe návrhu Daňového úradu Košice V o delegovanie daňového subjektu Ing. Mgr. K. M. zo dňa 29. 1. 2007 o delegovanie miestnej príslušnosti vyhovel a delegoval miestnu príslušnosť na správu daní daňového subjektu z Daňového úradu Košice V na Daňový úrad Košice I od nasledujúceho dňa po dni doručenia rozhodnutia.

Dňa 15. 2. 2007 podal sťažovateľ námietku proti postupu správcu dane pri rozhodovaní o námietke zaujatosti na Daňový úrad Košice V.

Listom zo dňa 7. 3. 2007 sp. zn. 709/100/9006/07 Daňový úrad Košice V vyzval žalobcu na odstránenie nedostatkov podania - doplnenie, ktoré doplnil sťažovateľ podaním zo dňa 30. 3. 2007.

Dňa 17. 5. 2007 bolo doručené žalobcovi rozhodnutie Daňového riaditeľstva SR č. I/223/6143-36824/2007/991545-r zo dňa 25. 4. 2007, ktorým tento orgán rozhodol tak, že námietke daňového subjektu Ing. Mgr. K. M. proti postupu zamestnanca správcu dane - riaditeľa Daňového úradu Košice V v daňovom konaní nevyhovel.

Proti rozhodnutiu Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky č. I/223/6143-36824/2007/991545-r zo dňa 25. 4. 2007 podal sťažovateľ (žalobca) na Krajský súd v Košiciach žalobu na jeho preskúmanie a navrhol, aby súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na nové konanie.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 6 S 69/2007 zo dňa 30. 10. 2008 žalobu zamietol a žalobcovi - sťažovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp.zn. 5 Sžf 17/2009 zo dňa 28. 4. 2009 potvrdil napadnutý rozsudok a žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Predmetný rozsudok bol doručený právnej zástupkyňi sťažovateľa dňa 23. 6. 2009...

Sťažovateľ poukázal v odvolaní na to, že súd I. stupňa v prejednávanej veci zamietol žalobu nevysporiadajúc sa nijakým spôsobom so skutočnosťami uvádzanými v žalobe.

Vo svojom odvolaní síce sťažovateľ uviedol, že nie je zrejmé, ako I. stupňový súd vec „správne posúdil“, ale so zreteľom na obsah odvolania je možné túto chybu v písaní odstrániť logickým výkladom, ktorý vyústi v záver, že sťažovateľ napádal absenciu právneho posúdenia veci súdom I. stupňa.

NS SR vo svojom rozsudku uviedol, že:

„Napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny.“

V ďalšej časti odôvodnenia sa NS SR vysporiadava so žalobnými dôvodmi.

Práve táto skutočnosť bola z jednou z dôvodov podania odvolania sťažovateľom, teda fakt, že I. stupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, akými skutkovými a právnymi úvahami sa v predmetnej veci riadil a akým spôsobom dospel k záveru o neopodstatnenosti žaloby vyjadrenému vo výroku o jej zamietnutí.

Podľa ustanovení O. s. p. konanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov je dvojinštančné.

Podľa názoru žalobcu, dvojinštančnosť konania znamená, že v prípade, že účastník konania nepovažuje rozhodnutie súdu I. stupňa za správne, môže napadnúť dôvody a úvahy, ktoré súd I. stupňa viedli k záveru o neopodstatnenosti žaloby tým, že proti týmto úvahám a záverom vznesenie argumenty. V predmetnej veci však o takýto prípad nejde.

Prvostupňový súd totiž v odôvodnení svojho rozhodnutia žiadne právne úvahy neuviedol a sťažovateľovi tak nedal možnosť dozvedieť sa, ako vec právne posúdil. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ nemohol proti právnym záverom súdu I. stupňa vzniesť relevantné argumenty.

Ak sa tieto úvahy a právne závery objavili až v rozsudku odvolacieho súdu, sťažovateľovi tým bolo odňaté právo argumentovať proti záverom súdu, čo je opodstatnenou časťou a zmyslom dvojinštančnosti konania.

Navyše, ako už bolo uvedené, sťažovateľ poukázal na to vo svojom odvolaní, že súd I. stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza právny názor, podľa ktorého, napadnuté rozhodnutie nepodlieha súdnemu preskúmvaniu.

Napriek tomu, vo veci rozhodoval meritórne. Jeho názor, že rozhodnutie, proti ktorému žaloba smeruje nepodlieha súdnemu prieskumu sa však nepochybne prejavil v jeho postupe pri preskúmvaní I. stupňového rozhodnutia a pri vytváraní skutkových a právnych záverov, keďže ako to vyplýva z odvolania sťažovateľa, I. stupňový súd si v skutočnosti

žiadne právne závery, ktoré by boli známe žalobcovi z odôvodnenia jeho rozhodnutia neosvojil.»

V závere svojej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby po jej prijatí na ďalšie konanie ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva v konaní pred súdmi Slovenskej republiky zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, domáhať sa preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy súdom zakotveného v článku 46 ods. 2 Ústavy SR, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 17/2009 zo dňa 28. 4. 2009, bolo porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 17/2009 zo dňa 28. 4. 2009 a vracia mu vec na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní

pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho označených práv delegovaním miestnej príslušnosti daňových úradov, voči ktorému sa bránil podaním žaloby, ktorá bola

zamietnutá Krajským súdom v Košiciach, a toto rozhodnutie bolo potvrdené aj najvyšším súdom.

Ústavný súd v prípadoch, keď riešil problematiku možného porušenia základného práva na súdnu ochranu konkrétnym rozhodnutím všeobecného súdu, uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06, III. ÚS 218/07).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07).

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v namietanom prípade postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov ako generálnej právnej normy upravujúcej civilný proces a zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 17/2009 z 28. apríla 2009 okrem iného vyplýva:

„Ďalej žalobca podrobným prípisom z 30. 03. 2007 objasňoval skutkový stav ako aj právne dôvody nesprávneho postupu menovanej pracovníčky, ktoré spočívali podľa žalobcu najmä v špatnom postupe uvedenej pracovníčky pri nerešpektovaní zákonom ustanovenej

limitovanej procesnej lehoty na ukončenie daňových kontrol ustanovených v § 30a ods. 7 zák. č. 511/1992 Zb. ...

Na základe uvedeného Najvyšší súd musí konštatovať, že námietka v daňovom konaní predovšetkým plní funkciu osobitnej sťažnosti, v tomto prípade špeciálne zameranej na vyjadrenie nespokojnosti s postupom konkrétne označeného zamestnanca správcu dane, tzn. že môže smerovať len voči takým vadám v daňovom konaní, ktoré majú priamu spojitosť so správaním tejto konkrétnej osoby a očakávaným výsledkom je alebo náprava v jej správaní nadriadeným orgánom alebo výmena osoby v tejto funkcii. Uvedený charakter a poslanie námietky potvrdzuje ust. § 50 ods. 3 zák. č. 511/1992 Zb. odnímajúce osobe podávajúcej námietku právo na odvolanie. Avšak žalobca nepostrehol, že v čase, keď doplnil svoju námietku dňa 4. 4. 2007, už na Daňovom úrade Košice V. neprebiehalo vo vzťahu k nemu žiadne daňové konanie, z čoho tiež logicky vyplýva, že zamestnanci, ktorých postup žalobca namietal, už vo vzťahu k nemu nevykonávali žiadne úkony. Nakoľko uvedenou delegáciou rozhodovacie právomoci na iného správcu dane odpadol dôvod, voči ktorému námietka smerovala, potom bolo celkom logické, že na základe týchto skutočností žalovaný ako orgán príslušný na rozhodovanie o námietke, posúdil námietku ako bezpredmetnú.

Najvyšší súd vo vzťahu k argumentácii žalobcu, že o námietke rozhodlo Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky, hoci o nej mal rozhodnúť riaditeľ Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky, uvádza, že podľa § 50 ods. 3 veta druhá zák. č. 511/1992 Zb., ak námietka smeruje proti postupu vedúceho zamestnanca správcu dane, ktorý nemá nadriadeného vedúceho zamestnanca, rozhodne o námietke orgán najbližší nadriadený správcovi dane. Nakoľko námietka z 15. 2. 2007 v intenciách doplnenia podania zo dňa 30. 3. 2007 smerovala nielen proti pracovníčke p. Pajzinkovej, ale aj proti konaniu riaditeľa Daňového úradu Košice V., bolo správne v zmysle zásady hospodárnosti daňového konania, že o podanej námietke rozhodlo Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky ako žalovaný, nakoľko generálny riaditeľ Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky nie je správnym orgánom uvedeným v zák. č. 511/1992 Zb. a zák. č. 150/2001 Z. z. o daňových orgánoch.

Podľa § 3 ods. 2 písm. d) a e) je daňové riaditeľstvo najbližšie nadriadeným orgánom správcovi dane, ktorým bol Daňový úrad Košice V. ...

Žalobca ďalej z rozhodnutia vydedukoval, že nakoľko bola delegovaná miestna príslušnosť premiestnená z Daňového úradu Košice V. na Daňový úrad Košice I., potom bolo potrebné podľa jeho mienky s prihliadnutím na ust. § 25 ods. 1 písm. e) zák. č. 511/1992 Zb. daňové konanie zastaviť. K tejto námietke Najvyšší súd uvádza, že v žalobe zo dňa 17. 7. 2007 nebola obsiahnutá. Povinnosťou účastníka súdneho konania je presne vymedziť svoje odvolacie dôvody (implicitne § 205 ods. 1 a 2 v spojení zásluhou hospodárnosti a rýchlosti § 6 O. s. p.). Ak v odvolacom konaní účastník uplatňuje námietku, ktorú nevzniesol v prvostupňovom súdnom konaní, potom podľa § 205a ods. 1 O. s. p. takáto námietka nie je prípustná.“

Z namietaného rozsudku najvyššieho súdu preto podľa názoru ústavného súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd zreteľne odôvodnil svoje skutkové zistenia s použitím príslušných ustanovení právnych predpisov, a preto nemožno konštatovať, že by jeho skutkové alebo právne závery v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd uzatvára, že nezistil relevantnú súvislosť medzi postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu a právami označenými sťažovateľom, a preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. V dôsledku toho už bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2009